

KRATKO O PRAVOBRANITELJU

Pravobranitelj je **neovisna državna institucija** koja se brine o zaštiti i promicanju ljudskih prava u Sloveniji. Mandat pravobranitelja proizlazi iz Ustava Republike Slovenije i Zakona o pučkom pravobranitelju. Od 24. veljače 2019. pučki pravobranitelj Republike Slovenije je **Peter Svetina**.

Pravobranitelj **nadzire vlast i ograničava njezinu samovolju** pri zadiranju u ljudska prava i temeljne slobode:

Pravobranitelj **nije dio vlasti**. Neovisan je od nje. To mu jamči Ustav RS.

U radu **se pridržava ustava, međunarodnih ugovora i zakona**.

U radu se može pozvati i na **načela pravednosti i dobrog upravljanja**.

Posao Pravobranitelja je **raznovrstan** i zato je sadržajno organiziran na sljedeći način:

Zagovaranje djece omogućuje da se čuje glas djece u postupcima u koje su uključeni.

Stručna služba Pravobranitelja razmatra pritužbe pojedinki i pojedinaca koji smatraju da su im prekršena ljudska prava ili temeljne slobode.

Državni preventivni mehanizam s obilaskom ustanova zatvorenog tipa provjerava postupanje prema osobama lišenima slobode i sprječava mučenje i druga nečovječna postupanja.

Vijeće pravobranitelja za ljudska prava savjetodavno je tijelo pravobranitelja. Sa 16 članova, koji dolaze iz redova civilnog društva, znanosti i državnih tijela, pravobranitelj se savjetuje o pitanjima ljudskih prava.

Centar za ljudska prava brine o promicanju, osposobljavanju o ljudskim pravima, provodi istraživanja i analize te priprema izvješća i sudjeluje na međunarodnom području.

ŠTO PRAVOBRANITELJ MOŽE UČINITI?

- **Razmatra pritužbu** pojedinke ili pojedinca.
- **Daje prijedloge, preporuke, kritike i mišljenja:**
  - svakom tijelu sa stajališta ljudskih prava u predmetu kojim se bavi, neovisno o vrsti i fazi postupka koji se vodi pred tim tijelima;
  - vlasti ili parlamentu za promjenu zakona i drugih propisa,
  - tijelima da poboljšaju svoje poslovanje i odnose sa strankama; u redovitim i izvanrednim izvješćima u kojima upozorava na nedostatke u sustavu i izvješćuje o nalazima; u priopćenjima za javnost i u javnim nastupima.
- **Pod određenim uvjetima ustavnom sudu podnosi ustavnu tužbu ili zahtjev za ocjenu ustavnosti i zakonitosti propisa.**
- **Pravobranitelj svake godine priprema godišnje izvješće u kojem predlaže niz preporuka upućenih različitim tijelima.**
- **Međunarodnim organizacijama ili institucijama podnosi alternativno izvješće o stanju ljudskih prava ili vladavini prava u Sloveniji te surađuje s raznim međunarodnim organizacijama, tijelima i institucijama.**

ŠTO PRAVOBRANITELJ NE MOŽE UČINITI?

- **Pravobranitelj nije tijelo vlasti i zato ne donosi pravno obvezujuće odluke:**
  - ne može prisiliti druga tijela da provode njegove prijedloge ili stavove;
  - ne može otkloniti nepravilnosti umjesto nadležnog tijela.
- Pravobranitelj se ne bavi pitanjima o kojima su u tijeku sudski ili drugi pravni postupci, osim ako se ne radi o neopravdanom odugovlačenju postupka ili očitoj zlouporabi ovlasti.
- Pravobranitelj nema izravnih ovlasti nad privatnim osobama i trgovačkim društvima privatnog sektora.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

PUČKI
PRAVOBRANITELJ

**KADA SE
OBRATITI
PUČKOM
PRAVO-
BRANITELJU?**

**Ako vidite nepravdu,
upotrijebite pravdu!**

Pučki pravobranitelj Republike Slovenije,
Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana
Besplatni telefonski broj: **080 15 30**
E-adresa: **info@varuh-rs.si**

KADA PO POMOĆ KOD PRAVOBRANITELJA?

Ako smatrate da su vam povrijeđena ljudska prava ili temeljne slobode ili da je počinjena neka druga nepravilnost.

Ako je kršenje ili nepravilnost uzrokovalo:

državno
tijelo

upravna jedinica, centar za socijalni rad, porezna uprava, inspektorat, ministarstvo, parlament, drugo tijelo vlasti...

tijelo
lokalne
samo-
uprave

općina, općinska/mjesna uprava, općinsko tijelo...

nositelj
javne
ovlasti

javna agencija, komora s obveznim članstvom...

KAKO PO POMOĆ KOD PRAVOBRANITELJA?

Pošaljite Pravobranitelju PRITUŽBU koja bi trebala biti:

- U PISANOM OBLIKU (na slovenskom jeziku, ali može i na vašem materinskom jeziku ako ne govorite slovenski) i
- POTPISANA (mora sadržavati i vaše podatke za kontakt).

Pritužbu možete napisati sami, nije vam potrebna pomoć odvjetnika.

- 1** U pritužbi napišite okolnosti i činjenice slučaja (npr. kada je došlo do povrede, tko ju je prouzročio) i pružite dokaze o slučaju.
- 2** Najlakše ćete podnijeti potpunu pritužbu ako potražite obrazac „Pritužba Pravobranitelju“ na našem informativnom mjestu ili internetskoj stranici.
- 3** Prije podnošenja pritužbe možete se obratiti Pravobranitelju s pitanjima i putem besplatnog telefonskog broja, e-adrese ili osobno.

ŠTO ĆE PRAVOBRANITELJ UČINITI S VAŠOM PRIJAVOM?

Kada Pravobranitelj zaprimi pisanu pritužbu pojedinke ili pojedinca:

1. pregledava pritužbu (ako zatreba dodatna pojašnjenja, može vas zamoliti za dopunu)
2. provjerava svoju nadležnost
3. utvrđuje je li pritužba opravdana (Pravobranitelj u pravilu ne razmatra pritužbe ako je od kršenja proteklo više od godinu dana)
4. ispituje činjenice i pravne osnove (ustav, međunarodne akte, zakone, podzakonske akte...)
5. može uputiti upit tijelu na koje se pritužba odnosi radi dobivanja dodatnih potrebnih informacija i mišljenja tijela
6. može uputiti upit i drugim tijelima ako to ocijeni potrebnim za cjelovito razmatranje vaše pritužbe

U svakom slučaju Pravobranitelj provodi samostalan i neovisan postupak. U tu svrhu može prikupiti sve informacije, izvršiti uvid u spise te obaviti najavljeni ili nenajavljeni pregled dokumentacije.

7. kada pribavi sve relevantne informacije, donosi zaključke:

Ako Pravobranitelj utvrdi nepravilnost ili povredu, predlaže tijelu:

da otkloni povredu (može preporučiti kako da ju otkloni ili da nadoknadi štetu);

da ponovno provede određeni postupak u skladu sa zakonom;

da pokrene stegovni postupak protiv djelatnika tijela koji su uzrokovali utvrđenu nepravilnost.

8. na temelju zaključaka može izraditi i konkretne preporuke tijelu u svezi s otklanjanjem nepravilnosti u sustavu koje također može uvrstiti u svoje godišnje izvješće parlamentu
9. može obavijestiti javnost o svojim zaključcima (pritom ne otkriva vaš identitet i osobne podatke).

POSTUPAK KOD PRAVOBRANITELJA JE POVJERLJIV, BESPLATAN I NEFORMALAN

Neki slučajevi u kojima Pravobranitelj može pomoći:

- ako tijelo ne obrazloži (odgovarajuće) svoju odluku
- ako inspektorat ili općinska uprava u odluci ne navedu uputu o pravnom lijeku pa je odluka zbog toga nepotpuna
- ako centar za socijalni rad odugovlači s odgovorom ili odlučivanjem o pravu
- ako je upozoren na povredu prava djeteta, prava osoba s invaliditetom, starijih osoba, stranaca i drugih ranjivih skupina
- ako smatrate da tijelo krši vaše pravo na:
  - privatni ili obiteljski život
  - socijalno osiguranje
  - zdrav životni okoliš
  - osobno dostojanstvo i sigurnost
  - jednakost pred zakonom (diskriminacija)
  - slobodu okupljanja ili udruživanja
  - miješanje u privatni ili obiteljski život
  - pravni lijek ili sudsku zaštitu.

Pravobranitelj je i nacionalna institucija za ljudska prava.

Od siječnja 2021. godine nacionalna je institucija za ljudska prava sa statusom A prema Pariškim načelima Ujedinjenih naroda o statusu nacionalnih institucija (1993.), što znači da zadovoljava sve međunarodne standarde djelovanja u području zaštite i promicanja ljudskih prava u Sloveniji.

»Kako bismo izgradili svijet kakav želimo, dakle otporniji, pravedniji i održiviji, morat ćemo nastaviti aktivno ulagati u mjere za popunjavanje praznina u ostvarivanju ljudskih prava i, na kraju, ali ne manje važno, ponovno staviti toleranciju, suosjećanje i čovječnost na prvo mjesto.«

Peter Svetina
pučki pravobranitelj Republike Slovenije